

آینه

تلاش

یادداشت: «آخرین تلاش‌ها در وین ۱۶» به‌سوی اتمام جهت‌گیری مذاکره‌کنندگان وین ۶ به‌سوی اتمام مذاکرات و نهایی کردن توافقتنامه هسته‌ای ایران و در انتظار سفر مجدد آقای جان کری به وین است. چنانچه وزیر امور خارجه آمریکا در فاصله چند روز تا یکشنبه نتواند با کنگره آمریکا به توافق برسد در این صورت درصد تعدید زمان مذاکرات برخواهد آمد. تعدید مذاکرات اقدامی معمول است که در برنامه اقدام مشترک معروف به تفاهم ژنو نیز پیش‌بینی شده است.ا عم از اینکه مذاکرات در وین ۶ منتهی به توافقتنامه شود یا زمان آن تعدید شود. مساله مهم‌تر این است که برای یکبار ایران و اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد پشت میز مذاکره نشستند و یکدیگر را به رسمیت شناختندل و همه موضوعات مورد اختلاف را به بحث گذاشتند و با دیدگاه‌های یکدیگر آشنا شدند و راهی برای برون‌رفت از بن‌بست ۱۳ ساله جست‌وجو کردند.

خزانش

گزارش: «۲ پیام ویژه فریدون برای کری»

در هجوم خبری کنفرانس‌های مطبوعاتی ظریف و جان کری، خروج حسین فریدون از شهر وین آنقدر که باید دیده نشد. به قول معروف فریدون آسته آمد و آسته رفت. اما اینکه واقعا چه آورده بود و چه با خود برد پرسشی است که همچنان به قوت خود باقی است. یک دیپلمات حاضر در مذاکرات به من گفت که فریدون ۲ پیام ویژه از سوی آقای رییس‌جمهور برای جان کری داشته است. نخست اینکه اگر آمریکایی‌ها تصور کرده‌اند که دکتر روحانی تصمیم دارد که از توافق هسته‌ای برای انتخابات ریاست‌جمهوری دوره بعد استفاده کند، اشتباه می‌کنند. دکتر روحانی از طریق برادرش به طرف‌های مذاکره گفته است که برایش اصلا تفاوتی نمی‌کند که چه کسی رییس‌جمهور ایران باشد. فریدون در این نشست‌ها گفته است که من از طرف رییس‌جمهور امدام تا به شما بگویم که برای ما منافع ملی کشور مهم است. همچنین در روزهای حضور حسین فریدون در مذاکرات به طر ه آمریکا گفته شده است که توافق هسته‌ای باید به گونه‌ای باشد که هر توقف موقتی که در دولت دکتر روحانی پذیرفته شود، باید در همین دولت برداشته شود. بنابراین زمان توافقی برای آغاز غنی‌سازی صنعتی در ایران باید کمتر از هشت سال و حدود هفت سال باشد.

سرمقاله: «اهمیت جایگاه نمازجمعه؛ احسان مازندانی

پنج سال پیش در چنین روزی آیت‌الله اکبر هاشمی‌رفسنجانی، رییس مجلس خبرگان رهبری، آخرین نمازجمعه خود را در شرایطی ایراد کرد که کشور دچار چالش‌های در حوزه داخلی بود و آن تریبون برای بخش‌های قابل‌توجهی از مردم پایتخت و بلکه ایران اهمنیتی بیش از پیش یافته بود. تریبون نمازجمعه در نظام اسلامی چنان اهمیتی دارد که آن را از شوون حاکمیت اسلامی و نماد وحدت مسلمین و شاهراه حیاتی پیوند ملت- حکومت می‌دانند. خطیبان با خطبه‌های عادلانه و حق‌طلبانه ضمن بیان مسایل جاری و مهم، شهروندان را به رفتار نیکو و خلق حسنه دعوت می‌کنند و نمازگزاران نیز با تبعیت از خطیب جمعه و سخنان موثر او، روش و منش اسلامی را در رفتار خود اجرا می‌کنند. در واقع اامت جمعه چنان اهمیتی دارد که آن را بالاتر از اامت نماز جماعت دانسته‌اند و خطیب جمعه علاوه‌بر کلام شایو از اسام سابقه عدالت و مقبولیت نزد توده امت اسلامی را نیز داشته باشد. چنین است که اهمیت جایگاه نمازجمعه و ضرورت اامت خطیبان عادل، غیرجناحی و مرجع معتمد مردم ضرورت می‌یابد.

جمهوری اسلامی

بازداشت پنج متهم آتش‌زدن عمدی اماکن اهل سنت

خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی از اردبیل گزارش داد: پنج نفر به اتهام آتش‌زدن دو مکان تاریخی و مذهبی نشین‌نشین عنبران از توابع شهرستان نمین استان اردبیل دستگیر شده‌اند. منبع آگاه می‌گوید آتش‌سوزی این مکان‌ها که محل عبادات و اجرای برنامه‌ها و مراسم اعتقادی مردم اهل تسنن محل بوده، توسط عناصر اجیرشده و با هدف ایجاد اختلاف بین شیعه و سنی و منطقه و نوار مرزی بین استان اردبیل با جمهوری آذربایجان صورت گرفته است. براساس همین گزارش علاوه بر این پنج نفر، تعدادی نیز در روستاهای بین استان‌های گیلان و اردبیل که آموزش‌های اخلاک‌گرای طی می‌کرده‌اند؛ دستگیر شده‌اند.

ایران

«ساخت ۱۰ مهد کودک از سوی همسر روحانی»

خبر اول اینکه همسر رییس‌جمهور، سرپرستی شماری از کودکان بی سرپرست را پذیرفت. روز گذشته «صاحبه عربی» همسر روحانی به همراه همسر سایر وزیران و «علی ربیعی» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از شیرخوارگاه آمنه بازدید کرده و هر کدام یک تا سه کودک را تحت پوشش و حمایت قرار دادند. در این بازدید همسر رییس‌جمهوری گفت که «وظیفه اخلاقی و اجتماعی همگان توجه به فقرهایی است که ناخاسته‌شده مورد سوءرفتارهای اجتماعی قرار گرفته‌اند و همه ما در قبال این افراد مسؤول هستیم» همسر روحانی همچنین با عهده‌دارشدن ساخت ۱۰ مهدکودک در روستاهای دورافتاده کشور، افزود: بازدید از نمایندگان دستاوردهای معلولان شروع حرکتی جدید برای حمایت از کودکان معلول، بی‌سرپرست و بدسرپرست است که به‌طور عام در مراکز بهزیستی نگهداری می‌شوند. وی گفت:قرار است که به‌همراهی همسران وزیران دولت یازدهم یک برنامه منسجم و هدفمند در ارتباط با مسایل حمایتی در حوزه‌های کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست با محوریت معلولان انجام دهیم.

زینب اسماعیلی، خبرنگار اعزامی «شرق» به وین: روز یکشنبه «تاریخ‌ساز» نرسدیم. ۲۰جولای توافق تاریخی دست هیچ کشوری نیست، نه ایران و نه نش کشوری که نمایندگانشان ۱۸ روز پای میز مذاکره بر سر مساله هسته‌ای ایران نشسته بودند. اینکه رسیدن به توافق جامع در این دور از مذاکرات هم عملی نیست از ظهر چهارشنبه مشخص شد. مذاکره‌کنندگان، چانه‌زنی برای دستیابی به توافق جامع را متوقف کردند و رایزنی‌ها را با دستور کار جدیدی ادامه دادند: مذاکره برای توافق پیرامون شرایط تعدید مذاکرات به مدت چهارماه؛ البته به‌صورت Nonpaper.

شرایط نحوه تعدید نیز به‌دنبال سه‌روز و با ساعت‌ها جلسه میان معاونان هیات مذاکره‌کننده ایرانی و آمریکایی، یک جلسه هماهنگی بین محمدجواد ظریف، رییس تیم مذاکره‌کننده ایرانی با کاترین اشتون، مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و یک جلسه نیز با سایمون گس، معاون وزیرخارجه انگلیس به دست آمد. مذاکرات هسته‌ای که امید می‌رفت یکشنبه با توافق جامع به پایان برسد، بر سر اختلافاتی که همچنان باقی است، ناکام ماند و به تعدید کشید. شامگاه جمعه، کاترین اشتون با لیباسی آبی فیروزه‌ای همراه محمدجواد ظریف که از روزهای قبل به مناسبت شب قدر، مشکی پوش شده بود، راهی سالن کوچک کنفرانس خبری شد. سالن کنفرانس زیرزمین قصر «کوبرگ» بود که حالا به شکل معماری نو، بازسازی شده اما بقایای دیوارهای آجرچین تاریخ‌پیدهاش، سرجای خود باقی است. چندروز گذشته نیز محمدجواد ظریف در همان سالن کوچک، نشستنی خبری با خبرنگاران برگزار کرده بود. این‌بار اما قرار بر برگزاری نشست خبری نبود، قرار بود مثل باقی دفعات یک بیانیه مشترک خوانده و ختم‌مذاکرات اعلام شود. از دوساعتی پیش‌تر پایان مذاکرات به خبرنگاران اعلام شده بود اما شنیده می‌شد که معاونان در حال نوشتن متن بیانیه مشترک هستند. متن البته کوتاه بود و خالی از پیام ویژه‌ای. اشتون به زبان انگلیسی رو به حضاران متن را قرائت کرد. «به‌همراه وزیران امور خارجه ۲۳ تصمیم گرفته‌ایم اجرای تدابیر برنام اقدام مشترک را تا ۲۴ نوامبر ۲۰۱۴ (سوم آذر ۱۳۹۳) که مطابق با زمانبندی پیش‌بینی‌شده در این برنامه است، ادامه دهیم. ایران و ۲۳ مجددا تاکید می‌کنند که اجرای تمامی تعهداتشان در برنامه اقدام مشترک را به صورت موثر و به‌موقع ادامه خواهند داد. ما عزم راسخ برای رسیدن به توافق پیرامون یک برنامه جامع اقدام مشترک، در اولین فرصت ممکن جلسات خود را در اشکال مختلف طی هفته‌های آینده برگزار خواهیم کرد.» محمدجواد ظریف، عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده ایران نیز متن بیانیه مشترک را در تریبون کناری، به زبان فارسی خواند: «گرچه ما پیشرفت‌های ملموسی در برخی از موضوعات داشته و مشتر کار برای تدوین یک متن برنامه جامع اقدام مشترک کار کرده‌ایم، لکن هنوز فاصله قابل‌توجهی دربرابر برخی موضوعات اساسی باقی مانده است که نیاز به زمان و تلاش بیشتری دارد. ما جلسات مختلفی به شکل‌های گوناگون و در فضایی سازنده برگزار کردیم تا به یک راه‌حل جامع درازمدت مورد توافق مشترک دست یابیم که تضمین کند برنامه هسته‌ای ایران همواره صلح‌آمیز خواهد بود»

همه تشریفات به‌خوبی برگزار شده بود، عکس‌ها گرفته شده بود، بیانیه خوانده شده‌بود، هیات همراه، مقابل دیوار ایستاده و رییسان خود را در آیین خواندن بیانیه همراهی کرده‌بودند، اما در واقعیت خبرنگاران حاج و واج مانده‌بودند. از بیانیه چیز زیادی نمی‌شد دریافت و این نمی‌توانست جمع‌بندی مناسبی از ۱۸ روز مذاکره فشرده باشد. خبرهای در گوشه قبل از خوانده شدن بیانیه می‌گفت که در مقابل تعدید مدت مذاکرات، ایران خواستار آزادشدن مبلغ دیگری از اموال بلوکه‌شده‌اش است، که این خبر بر مبنای بیانیه مشترک نیز تأیید یار نمی‌شد.

اختلافات: ۸۰ درصد محتوای متن توافق

شب از نیمه گذشته بود، خیابان‌های وین خلوت شده بود و پارک بزرگ مقابل هتل کوپورگ، شب خنکی را رقم زده‌بود. برخی از خبرنگاران با انتشار همان بیانیه مشترک سرگرم بودند و برخی دیگر در حال سوار شدن به تاکسی به قصد هتل بافروندگاه برخی خبرنگاران ایرانی دنبال اطلاعات بیشتر بودند، چند نفری موفق شدند که با عباس عراقچی معاون وزیرخارجه ایران دیدار کنند تا او توضیحات بیشتری از توافق بر سر تعدید پیش دهد. خبرهای او حاکی از اطلاعات جزئی‌تری بود. او ابتدا توضیح داد که تا روز چهارشنبه بر سر نگارش متن توافق نهایی تمرکز کرده بودند، «پیشرفت خوبی هم داشتیم اما در نظر محتوا اختلافات باقی است، در مورد ۶۵درصد متن به توافق رسیدیم اما مقدار باقیمانده‌از لحاظ محتوایی بیش از ۸۰درصد محتوا را تشکیل می‌دهد. به نتیجه از آنجا که نتوانستیم اختلافات را حل کنیم و راه‌حل‌ای ارایه شده هم مشکلات را حل نکرد اما اراده برای رسیدن به راه‌حل در تمام طرفین دیده شد؛ توافق شد که در شرایط فعلی مذاکرات را ادامه دهیم،عراقچی توضیح داد

سیاست

مذاکره هسته‌ای تا آذرماه تعدید شد

توافق نهایی خلی دور خیلی نزدیک

مذاکرات بعد از ۲ تا ۳ هفته تنفس طرفین ادامه می‌یابد

زینب اسماعیلی

خبرنگاران اول تصور می‌کردند که اشتون و ظریف از در هتل «کوپورگ» بیرون می‌آیند و در محوطه سنگفرش مقابل هتل با خبرنگاران سخن می‌گویند، با این تصور ساعات اولیه صبح شنبه، مدتی مقابل هتل دوربین‌هایشان را برای شکار تصاویر تنظیم کرده بودند. بعد از ساعتی انتظار، خبرنگاران به داخل راه داده شده بودند و مدتی هم در گوشه‌سای از لایه جمعشان کرده بودند تا چنددقیقه قبل از حضور اشتون و ظریف که گیت‌های مقابل پله‌های منتهی به زیرزمین باز شد، به سمت زیرزمین رفتند، به سرعت نورها چیده و دوربین‌ها تنظیم شد تا در فرصت کمتر از ۱۰دقیقه حضور اشتون و ظریف، بتوانند کار خبری خود را انجام دهند. اینترنت هتل در زیرزمین قطع بود یا سرعت کمی داشت و تقریباً امکان انتشار فوری اخبار از خبرنگاران زیادی داشت. می‌شد، غیر از آنها که به روش‌های غیر از اینترنت محیط هتل به فضای مجازی دسترسی داشتند.

که «اگر مذاکرات تعدید نمی‌شد از ۲۱ جولای، تحریم‌ها به شکل خودکار به جای اول خود باز می‌گشت و در نتیجه ایران هم می‌توانست به اقدامات خود باز گردد»، اما بر اساس تمدید مذاکرات «همه تعهدات طرفین به مدت چهار ماه ادامه دارد. تحریم‌ها به مدت چهار ماه دیگر در حالت تعلیق باقی خواهد ماند و این الگو درخصوص تعهدات ایران هم مصداق دارد.»عباس عراقچی که در همان اتاق محل مذاکرات هتل کوپورگ، پذیرای چند خبرنگار داخلی شده بود، توضیح داد: «همانطور که در متن برنامه اقدام مشترک قید شده بود ایران در ازای تبدیل اورانیوم غنی‌سازی شده ۲۰درصد خود این مبلغ را دریافت کرد. اعتقاد ما این بود که

کری: تلاش می‌کنیم اختلاف نظر‌ها را کم کنیم

روزهایی که گذشت تنها وین نبود که اخبار مربوط به مذاکرات هسته‌ای در آن ردوبدل می‌شد، در آن‌سوی آب‌ها، دولتمردان آمریکایی نیز به مذاکرات می‌پرداختند. حوالی همان ساعاتی که جواد ظریف و کاترین اشتون، بیانیه مشترک مطبوعاتی خود را در وین قرائت کردند، جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا نیز در بیانیه‌ای اعلام کرد که «بسیار آشکار است که ما توانستیم روند خوبی در مذاکرات جامع بینیمایی ما هنوز شکستگاهی واقعی در برخی از حوزه‌ها باقی مانده است؛ امروز ما پیش‌نویس شامل مسایل اصلی را نوشته‌ایم اما در آن جاهای خالی و پرانتزهایی باقی مانده است. ما در این روند با یکدیگر کار می‌کنیم تا بتوانیم یک راه‌حل بلندمدت به دست آوریم تا به‌طور موثر راه را برای ساخت پلوتونیوم در راکتور اراک برای ساخت سلاح هسته‌ای ببندند. ما با یکدیگر کار می‌کنیم تا بتوانیم این تضمین را به‌همین که تاسیسات هسته‌ای فردو برای ساخت سلاح هسته‌ای استفاده نمی‌شود. ما می‌خواهیم این ضمانت را به‌همین که از ذخایر اورانیوم غنی‌شده به میزان کم تبدیل به اورانیوم غنی‌شده به میزان بالا برای ساخت بمب استفاده نمی‌شود. همچنین ما توافق کرده‌ایم که هر گونه راه‌حل جامع و بلندمدت باید به‌همراه نظارت و ابزار راستی‌آزمایی باشد تا بتوانیم از وضعیت موجود به جلو پیش برویم. درواقع این ابزاری است برای ایجاد اعتمادی که ما نیاز داریم به آن دست یابیم تا از سطح اطمینان برسیم که ایران به‌طور مخفیانه به تسلیحات هسته‌ای دست نمی‌یابد. برخی حوزه‌ها وجود دارد که ما در آنها پیشرفت‌هایی حاصل کرده‌ایم تنها برخی از آنها

فکرهایشان را جمع‌بندی کنند تا با پیشنهادات جدیدتری بر سر میز مذاکره حاضر شوند.

اما در مدت چهار ماهه تعدید توافق، تعهدات ایران نیز به این شرح است: ایران ۲۵ کیلوگرم از اورانیوم غنی‌شده ۲۰درصد خود را که بر اساس تعهد توافقتنامه ژنو به اکسید تبدیل شده در چهار ماه آتی به سوخت مورد نیاز راکتور تهران تبدیل خواهد کرد. ملازاد این رقم هم در ماه‌های آتی بنابر صلاحدید ایران به سوخت تبدیل خواهد شد. برنامه دیگری که ایران در این دور از مذاکرات به شفاف‌سازی در خصوص آن پرداخته است چگونگی تبدیل پسماندهای مواد غنی‌شده در نشست‌های طبیعی در راستای آماده‌سازی برای غنی‌سازی خواهد بود. براساس برنامه اعلام شده از سوی ایران در چهار ماه آتی ما باید سه تن از پسماندهای موجود خود را به مواد غنی‌شده به اورانیوم طبیعی تبدیل کنیم.» عراقچی پاسخ می‌دهد که «این پسماندها، جایی انبار شده بوده و باید روزی به اورانیوم طبیعی تبدیل می‌شد.» البته عراقچی تأکید می‌کند که اما تعهد جدیدی نداشته‌ایم اما در مورد کارهایی که در برنامه کاری خود داشتیم؛ شفاف‌سازی‌های بیشتری کردیم.»

کاهش پرتانزها، افزایش سه نقطه‌ها

سوال اینجاست، چرا حدود ۱۵ روز کار بر سر متن توافق نهایی، به ثمر نرسید؟ عباس عراقچی توضیح می‌دهد که همچنان «مهم‌ترین موضوع اختلاف بر سر میزان و ظرفیت غنی‌سازی است.» او توضیح می‌دهد که چشم‌انداز برنامه هسته‌ای ما صنعتی است و تحت هیچ شرایطی حاضر به کوتاه‌امدن از این چشم‌انداز نیستیم» اما مشکل بعدی اختلاف بین طرفین، که به زعم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران، به ایکی از اصلی‌ترین گره‌ها تبدیل شده بحث راکتور اراک و اعمال تغییرات در این راکتور به‌گونه‌ای است که هم ماهیت آب سنگین آن حفظ شود و هم دغدغه‌ها درخصوص پلوتونیوم تولیدی آن رفع شود. او می‌گوید که طرح‌های پیشنهادی متعددی از سوی ۵۱۰ و ایران در مورد اراک مطرح است که هنوز بر سر هیچ‌کدام از آنها به توافق نرسیده‌ایم.

مذاکره‌است که اگر «اصلی‌ترین مشکل در مورد ظرفیت غنی‌سازی و راکتور اراک حل شود، طرفین درخصوص مابقی اختلاف‌ها، راحت‌تر می‌توانند مذاکره کنند، اما این دو مورد تنها موارد اختلاف نیست، در بحث فردو و نظارت‌های سازمانی پروتکل الحاقی نیز اختلافات کم و بیش وجود دارد. در ۱۵ روزی که درباره توافقی صحبت می‌کردیم، ۸۰درصد بحث‌ها درباره دو موضوع اول (غنی‌سازی و اراک) بود. دوره زمانی اعتمادسازی و دوره زمانی آغاز صنعتی‌شدن رسمی برنامه هسته‌ای ایران نیز جزو موارد اختلاف است؛ با این حال آنها معتقدند که اگر در موارد اولیه توافق حاصل شود، در مورد بقیه موضوعات هم می‌توانند به راه‌حل برسند. عراقچی می‌گوید در متن هسته‌ای ۹ صفحه‌ای توافق نهایی، که دو برابر این تعداد هم بیشتر دارد، از توافق‌ها کاسته شده اما سه نقطه در متن اضافه شده است. «پرتانزها را رفع «اختلاف‌های محتوایی» بر می‌شود و سه نقطه‌ها» با توافق بر سر «رقام و اعداد»، او در مورد اعلام دقیق ۱۹۰ هزار سو از سوی ایران و برخی اخبار در مورد غیرقابل‌پذیرش‌داستن آن توسط آمریکایی‌ها گفت، رقم اعلام‌شده از سوی ایران، نیاز امروز این کشور نیست بلکه نیاززی است که ایران درخصوص سه‌سال‌ای آتی برنامه هسته‌ای خود به آن اشاره کرده است. فراموش نکنیم که یافتن راه‌کاری برای این مساله با ایجاد رابطه معقول میان ۱۹ هزار ساتنریفیوز موجود ایران و ۹۰ هزار سو نیاز آتی این کشور با در نظر گرفتن بازدهای زمانی متفاوت و متناوب ممکن است.» او همچنین گفت فاصله تعداد ساتنریفیوزهای مورد پذیرش از سوی آمریکایی‌ها با آنچه ما می‌خواهیم زیاد است.

جداسازی تحریم‌ها را نمی‌پذیریم

عراقچی در مورد لغو تحریم‌ها هم به صراحت موضع ایران را اعلام کرد: «جدول لغو تحریم‌ها یکی از بحث‌های مورد اختلاف است. ما معتقدیم که همه تحریم‌ها باید یکجا رفع شود و تقسیم تحریم‌ها را به بخش‌های مختلف به هیچ‌وجه نمی‌پذیریم. اما ممکن است فاصله زمانی در تعلیق و لغو تحریم‌ها در نظر بگیریم.»

ادامه مذاکرات

مذاکرات بعد از دو تا سه هفته تنفس طرفین ادامه می‌یابد. «مذاکرات در سطوح مختلف ادامه پیدا خواهد کرد. پیش‌بینی می‌شود که دیدار بعدی میان خام‌نشون و آقای ظریف در اواخر آگوست یا هفته ابتدایی سپتامبر باشد.» حالی که یکی از نگرانی‌ها در مورد تعدید مذاکرات، جایگزینی فرد دیگری به‌جای کاترین اشتون در ماه اکتبر است، وال‌استریت‌ژورنال به نقل از یک دیپلمات نوشته «کاترین اشتون اما نه نوامبر به نقل خود در مذاکرات هسته‌ای ایران به‌عنوان نماینده پیش‌قدم می‌شود. کامرون، دوست‌نخواهد خنکای شب وین و خیابان‌هایش آرام بود، بی‌خبر از تعدید مذاکره‌ای که چهارماه دیگر ذهن بسیاری را به خود مشغول می‌کند.

مذاکرات بعد از دو تا سه هفته تنفس طرفین ادامه می‌یابد. «مذاکرات در سطوح مختلف ادامه پیدا خواهد کرد. پیش‌بینی می‌شود که دیدار بعدی میان خام‌نشون و آقای ظریف در اواخر آگوست یا هفته ابتدایی سپتامبر باشد.» حالی که یکی از نگرانی‌ها در مورد تعدید مذاکرات، جایگزینی فرد دیگری به‌جای کاترین اشتون در ماه اکتبر است، وال‌استریت‌ژورنال به نقل از یک دیپلمات نوشته «کاترین اشتون اما نه نوامبر به نقل خود در مذاکرات هسته‌ای ایران به‌عنوان نماینده پیش‌قدم می‌شود. کامرون، دوست‌نخواهد خنکای شب وین و خیابان‌هایش آرام بود، بی‌خبر از تعدید مذاکره‌ای که چهارماه دیگر ذهن بسیاری را به خود مشغول می‌کند.

تقدیر کاخ سفید از رفتار شگفت انگیز ایران

کاخ سفید چهارشنبه‌شب در بیانیه‌ای رفتار ایران در طول شش‌ماه مذاکره هسته‌ای را به طور «شگفت‌انگیزی» مطلوب توصیف کرد و به این خاطر از ایران ستایش کرد: «جاش ارنست» سخنگوی کاخ سفید هم طی بیانیه دیگری اعلام کرد چشم‌انداز روشنی برای رسیدن به توافق جامع هسته‌ای با ایران بر سر برنامه هسته‌ای این کشور وجود دارد که تعدید مهلت این مذاکرات را ضروری کرد. او در این بیانیه تأکید کرد: «تعدید مهلت این مذاکرات به ما اجازه می‌دهد مذاکره با ایران را در حین اطمینان از تعلیق برنامه هسته‌ای این کشور در خلال گفت‌وگوها ادامه دهیم.» سخنگوی کاخ سفید افزود: «ما فرصتی برای دست یابی به راه‌حلی ماندگار و موضوعات امنیتی حل و فصل یکی از حساس‌ترین موضوعات امنیت ملی زمان خودمان داریم. ما هیچ چیز غیراز راه‌حل جامعی که اهداف ما را برآورده می‌کند، نمی‌پذیریم و به همین دلیل ضروری است مذاکرات را ادامه دهیم.»

روزنه

روایتی از حاشیه‌های مذاکرات «وین»

خبرنگاران امیدوار خبرنگاران ناامید

● **شرق:** خبرنگارانی که از دور و نزدیک راهی «وین» شده بودند، ۱۷ روز انتظار کشیدند و سرآخر با خبر تعدید مذاکرات به خانه‌هایشان بازگشتند. توافقی که انتظار می‌رفت روز یکشنبه ۲۰جولای به دست آید، حالا دور از دسترس شده و جای خود را به تعدید توافق داده است. جواد ظریف در نشست خبری سه‌شنبه هفته پیش ساعتی بعد از نشست خبری جان کری، گفته بود متن توافق نهایی آنچنان شست‌ورفته شده که اگر نگوییم با چندمساعت کار، اما پرتانزهای باقیمانده در عرض چند روز قابل حذف است، اما همه اینها نیازمند، اراده سیاسی است. آن‌روز جان کری، وزیر خارجه آمریکا، «وین» را به مقصد واشنگتن ترک کرد؛ اما تعهد جدیدی نداشته‌ایم اما در مورد کارهایی که در برنامه کاری خود داشتیم؛ شفاف‌سازی‌های بیشتری کردیم.» اما در مورد اختلاف با باراک اوباما، رییس‌جمهوری آمریکا مشورت کند. عصر فردای آن‌روز بود که جان کری با باراک اوباما و جو بایدن دیدار کرد و اتفاقا سخنان باراک اوباما بعد از این دیدار هم مثبت بود. اما با وجود این اظهارات مثبت، از حوالی نیمروز چهارشنبه بود که خبر از توقف مذاکرات در روز جمعه به گوش رسید، در عین‌حالی که منابع خبری اعلام می‌کردند تا جمعه در مورد شرایط تعدید مذاکرات گفت‌وگو می‌کنند؛ تعدید مذاکرات، نه «توقف مذاکرات»، اما از چهارشنبه تا جمعه، اغلب زمان مذاکره‌کنندگان در مذاکرات دوجانبه ایران و آمریکا می‌گذشت، یک دیدار بین جواد ظریف و کاترین اشتون و دیدار دیگری بین او و سایمون گس برگزار شد. در این بین تنها خبری که به خبرنگاران می‌رسید، آغاز و پایان مذاکرات دوجانبه بود. تا نیمه‌شب جمعه که خبر توافق بر سر نحوه تعدید اعلام شد و دوساعتی بعد از آن، بیانیه مشترکی توسط وزیر خارجه ایران و مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا خوانده شد.

خبرنگاران اما از روز چهارشنبه در دودسته قرار گرفتند: گروهی خوشبین به تعدید مذاکرات و گروهی بدبین. اینجسا ملیت خبرنگار تفاوتی چندانی در نوع نگاهشان ایجاد نمی‌کرد، در بین خبرنگاران ایرانی و غیرایرانی، این دو نوع دیدگاه را می‌شد دید، با این تفاوت که برخی خبرنگاران بودند این خبر را می‌تواند در موارد اختلافی مثل تعداد ساتنریفیوزها آمریکا را متقاعد کند. گروه دیگری نیز معتقدند ایران می‌تواند و حق دارد که هر میزان از غنی‌سازی را که می‌خواهد داشته باشد. اما غیر از این دو طیف -البته قابل رادیکال- خبرنگاران به تعدید مذاکرات نیز از وجوه مختلفی نگاه می‌کنند. خبرنگار ایرانی که می‌خواست تلاش نکند نشود، معتقد بود تعدید مذاکرات، نشانه شکست مذاکرات است و این را نشانه ضعیف‌شدن احتمال دستیابی به توافق می‌دانست. به او یادآوری کردم موضع‌گیری مقام‌های آمریکایی هم مثبت بود، اما او معتقد بود باید به بخش منفی اعلام مواضع هم توجه کرد که گفت‌اند «اختلافات عمیق است، جمع‌بندی این خبر نیاز این بود که شکست مذاکرات در «لفاقه کلمات» پیچیده شده است. او می‌گفت «آنها شش‌ماه است که فرصت داشته و مذاکره کرده‌اند، اما مساله اینجاست که در چهارماه تعدید مذاکره چه چیزی می‌تواند تغییر کند که توافق را دست‌یافتنی کند؟»

خبرنگار دیگری از یک رسانه آمریکایی معتقد است اعلام مشخص تعداد «سو» موردنیاز ایران مذاکرات را پیچیده و سخت‌تر کرده است. او می‌گوید مقامات کشورش با شنیدن اعداد اعلام‌شده توسط مقامات ارشد ایران، شگفت‌زده شده‌اند.

خبرنگار یک رسانه ژاپنی می‌گوید شرایط پیچیده شده و سخت می‌تواند تحلیل کرد که وضعیت چطور پیش می‌رود. او معتقد است تعدید مذاکرات تا‌ناومبر به دلیل جابه‌جایی کاترین اشتون در اکتبر و انتخابات کنگره در آمریکا، رسیدن به توافق را دور از دسترس می‌کند

مذاکرات تا ۲۴نوامبر را یک نشانه مثبت می‌داند و خوشبینانه‌تر به موضوع نگاه می‌کند. او موارد باقیمانده عدم‌توافق را آنقدر انگشت‌شمار می‌داند که رسیدن به توافق در ماه سپتامبر و حاشیه‌جمع‌عمومی سازمان‌ملل را شدنی می‌داند. یک خبرنگار رسانه داخلی ایران نیز با او هم‌عقیده است و با ۹۰درصد اطمینان می‌گوید در مجموع‌عمومی سازمان‌ملل توافق نهایی امضا می‌شود.

اما در میان همین خبرنگاران، هستند کسانی که با توجه به باقی‌ماندن موارد اختلافی از چندماه پیش، دستیابی به توافق در نوامبر را نیز سخت می‌دانند. خبرنگارگری با توجه به اظهارات برخی منابع خبری‌اش می‌گوید آمریکایی‌ها بر اساس تصورات قبلی‌شان فکر می‌کردند مذاکره‌کنندگان ایرانی در روزهای آخر مهلت، از برخی مواضعشان کوتاه می‌آیند اما اکنون دیدند ایرانی‌ها در روزهای آخر هم کوتاه‌نمایندند به همین دلیل مجبور به تعدید شدند، با این حال، مساله اینجاست که آیا در مهلت تعدیدشده مذاکرات، باز هم باید منتظر توافق در فرصت نهایی شویم؟ خبرنگاران زیادی بعد از رفتن جان کری، «وین» را ترک کردند اما بقیه اغلب چهره‌هایی هستند که تقریباً در زمان مذاکرات هسته‌ای یکدیگر را در «وین» یا «ژنو» دیده‌اند. افرادی که هر کدام چندین ماه است که بین «وین» و دفتر آژانس خبری‌شان در رفت‌وآمد هستند و به نظر می‌رسد این رفت‌وآمد برای چهارماه دیگر هم باید ادامه پیدا کند. امید آنها به دستیابی به توافق نهایی کم است، طایی به راه‌حلی ماندگار و موضوعات امنیتی حل و فصل یکی از حساس‌ترین موضوعات امنیت ملی زمان خودمان داریم. ما هیچ چیز غیراز راه‌حل جامعی که اهداف ما را برآورده می‌کند، نمی‌پذیریم و به همین دلیل ضروری است مذاکرات را ادامه دهیم.»

خبرنگاران زیادی بعد از رفتن جان کری، «وین» را ترک کردند اما بقیه اغلب چهره‌هایی هستند که تقریباً در زمان مذاکرات هسته‌ای یکدیگر را در «وین» یا «ژنو» دیده‌اند. افرادی که هر کدام چندین ماه است که بین «وین» و دفتر آژانس خبری‌شان در رفت‌وآمد هستند و به نظر می‌رسد این رفت‌وآمد برای چهارماه دیگر هم باید ادامه پیدا کند. امید آنها به دستیابی به توافق نهایی کم است، طایی به راه‌حلی ماندگار و موضوعات امنیتی حل و فصل یکی از حساس‌ترین موضوعات امنیت ملی زمان خودمان داریم. ما هیچ چیز غیراز راه‌حل جامعی که اهداف ما را برآورده می‌کند، نمی‌پذیریم و به همین دلیل ضروری است مذاکرات را ادامه دهیم.»

خبرنگاران زیادی بعد از رفتن جان کری، «وین» را ترک کردند اما بقیه اغلب چهره‌هایی هستند که تقریباً در زمان مذاکرات هسته‌ای یکدیگر را در «وین» یا «ژنو» دیده‌اند. افرادی که هر کدام چندین ماه است که بین «وین» و دفتر آژانس خبری‌شان در رفت‌وآمد هستند و به نظر می‌رسد این رفت‌وآمد برای چهارماه دیگر هم باید ادامه پیدا کند. امید آنها به دستیابی به توافق نهایی کم است، طایی به راه‌حلی ماندگار و موضوعات امنیتی حل و فصل یکی از حساس‌ترین موضوعات امنیت ملی زمان خودمان داریم. ما هیچ چیز غیراز راه‌حل جامعی که اهداف ما را برآورده می‌کند، نمی‌پذیریم و به همین دلیل ضروری است مذاکرات را ادامه دهیم.»